

MÖTE MED HISTORIC TOWNS-KOMMITTÉN 2016

Av Nils Ahlberg

Temat för årets möte med ICMOS International Committee on Historic Towns and Villages (CIVVIH) var ”Urban Heritage and Sustainability”. Mötet ägde rum i Seoul i Sydkorea den 14–16 november, med efterföljande två-dagars studieresa. Detta var första gången kommittén höll sitt möte utanför Europa. Det var närmare 50 deltagare och till detta kommer ytterligare att antal sydkoreaner. Från Sverige var vi två personer – Pål Anders Stensson och jag.

Deltagarna i det årliga mötet med Historic Towns-kommittén.

Foto: Jong Moon Bae

Symposiedagarna

De inledande symposiedagarna började med en föreläsning av CIVVIH:s ordförande Sofia Avgerinou Kolonias från Grekland – om multicultural cities och sustainable development, grundläggande internationella dokument och kommitténs arbetsuppgifter och verksamhet. Till inledarna hörde också ordföranden för ICOMOS-Korea Hae Un Rii, som redogjorde för Seouls 2000-åriga historia.

Sedan följde ett block med föreläsningar om Istanbul, ett antal spanska städer samt om situationen i Syrien och utmaningarna med återuppbyggnad av de krigshärjade städerna. Räddningsaktioner med dokumentation och vissa skyddsarbeten pågår redan, men det rör sig framför allt om att bygga upp en beredskap inför den dag konflikten är över. Det handlar inte bara om de historiska monumenten och stadsbebyggelsen, utan lika mycket om människorna, samlevnad och immateriella värden som traditioner och aktiviteter.

En föreläsning om New York fokuserade på en stadsförnyelse som tar tillvara möjligheterna på platsen och syftar till förbättrad livskvalitet – en viktig sida av hållbarheten. Begränsning av biltrafiken i och in till staden, gågator och bilfria platsbildningar, nya parkanläggningar, utbyggnad av kollektivtrafik och cykelbanor, att fylla äldre byggnader och miljöer med nytt liv och hur detta förändrat stadslivet och gjort staden mycket mer attraktiv för såväl invånare som besökare. Och detta tillsammans med en kraftig satsning på rökfria miljöer, att få bort transfetter och att skapa hälsosammare vanor.

Luften har förbättrats och bullerstörningarna minskat. Trottoarkaféer har vuxit upp, man promenerar och cyklar och det har blivit ett helt annat gatuliv. Äldre byggnader har återanvänts och med bredare trottoarer och gåytor har man fått bättre möjligheter att se och uppleva arkitekturen. Turismen har ökat kraftigt och det har återigen blivit populärt att bo i de centrala delarna av staden. Och på köpet har New Yorkborna blivit friskare än i andra delar av landet. Rökning är helt ”ute”.

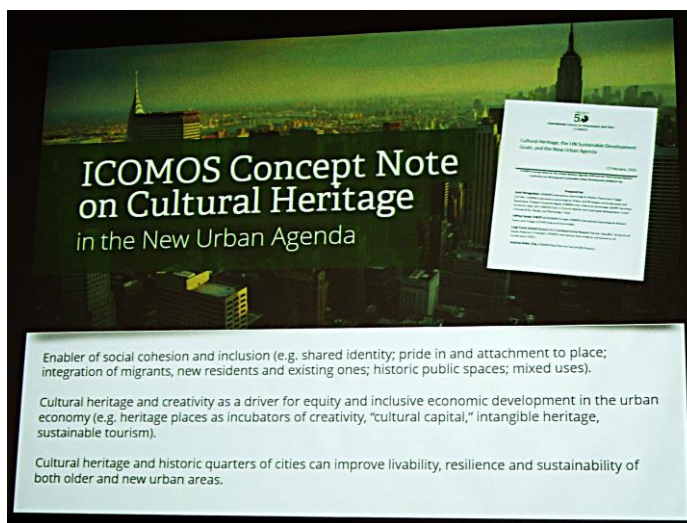
Sammanlagt var det cirka 35 föredrag – om olika städer och stadsbyggnadsfrågor runt om i världen. Pål Anders Stensson presenterade plansystemet i Sverige. Tyvärr gör dock de parallella sessionerna att man missar en del.

FN:s Agenda 2030 och Habitat III

En högst aktuell fråga är FN:s *2030 Agenda for Sustainable development* (2015) och slutdokumentet från Habitat III, *the New Urban Agenda* (2016). ICOMOS har deltagit i arbetet och bidragit till att kulturarvet på olika sätt ingår i dokumenten, framför allt genom Andrew Potts från USA. Han efterträds nu i rollen som ICOMOS ”Focal Point” för dessa frågor av Ege Yildirim från Turkiet, och tillsammans presenterade de arbetet. Bidrog gjorde även Claus-Peter Echter som ingick i den tyska Habitat III-delegationen.

Andrew Potts och Ege Yildirim

Habitat III och the New Urban Agenda. Foton:Nils Ahlberg

Agenda 2030 innehåller 17 Sustainable Development Goals (SDGs) och inordnade under dessa 169 Targets. Det som tydligast handlar om kulturarvet är Goal 11 och fortsättningen i Target 11.4 som säger

- ”Make cities and human settlements inclusive, safe, resilient and sustainable” och vidare “Strengthen efforts to protect and safeguard the world’s cultural and natural heritage”.

New Urban Agenda tar på flera ställen upp bevarandet av natur- och kulturarvet, både det materiella och immateriella, bland annat:

- ”We commit to sustainably leverage natural and cultural heritage in cities and human settlements, as appropriate, both tangible and intangible /.../ (Section 38)

- “We will promote planned urban extensions, infill, prioritizing renewal, regeneration, and retrofitting of urban areas /.../ while preserving cultural heritage /.../” (Section 97)
- ”We will include culture as a priority component of urban plans and strategies /.../ that safeguard a diverse range of tangible and intangible cultural heritage and landscapes, and will protect them from potential disruptive impacts of urban development.” (Section 124)
- “We will support leveraging cultural heritage for sustainable urban development, and recognize its role in stimulating participation and responsibility, and promote innovative and sustainable use of architectural monuments and sites with the intention of value creation, through respectful restoration and adaptation. /.../” (Section 125)

Vi får nu se hur arbetet kan föras vidare i Sverige. En svensk deltagare i Habitat III var Christer Gustafsson och Boverket ledde den svenska delegationen. Förhoppningsvis kan vi tillsammans ordna något arrangemang framöver. Och vi vill förstås gärna ha med Riksantikvarieämbetet också.

Stadsmuren i Seoul

Den tredje dagen ägnades åt studiebesök till den gamla stadsmuren och några andra platser i Seoul. Vi besökte Seoul City Wall Museum och vandrade längs en sträcka av muren. Den började byggas år 1396 och var då 18,6 km lång. Muren slingrar sig fram utmed fyra bergsryggar runt staden och omger alltså ett mycket stort område. Den har senare byggts på i flera omgångar, vilket tydligt syns i stenarbetets karaktär.

Stora delar revs under 1900-talets början men från 1960-talet och framåt har omfattande konserveringsarbeten pågått. Idag är omkring två tredjedelar av muren eller 12,5 km bevarade. Flera ståtliga stadsportar har restaurerats eller rekonstruerats och hela muren rustats upp och gjorts mer tillgänglig för besökare. Den är nu nominerad till världsarvslistan.

Utsidan av stadsmuren i Seoul med spår av olika utbyggnadsskeden.

Foto: Nils Ahlberg

Studieresa till sydöstra Korea

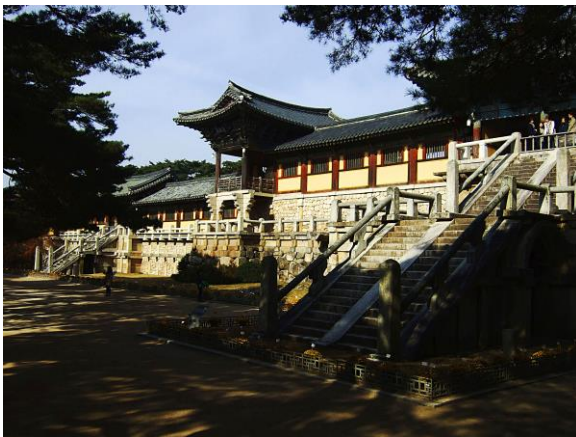
De två dagarnas studieresa innehöll världsarven Yangdong Historic Village, en klanby med rötter i 1300-talet, med träbyggnader i sluttningarna ner mot en dalgång, levande jordbruk och konfucianskt tänkande, Seokguram Grotto med en väldig Buddhastaty högt uppe i bergen och det buddistiska tempelkomplexet Bulguksa. Vi såg också flera nationella kulturmiljöer, bland annat Cheomseongdae Observatory, ett runt stentorn som är det äldsta astronomiska observatoriet i Asien, och det imponerande Daereungwon Ancient Tomb Complex med cirka 150 gravar och många mycket stora gravhögar.

Klanhus i Yangdong Historic Village

Seokguram Grotto

Bulguksa Temple

Daereungwon Ancient Tomb Complex

Foton: Nils Ahlberg

Mer om CIVVIH och om de olika föreläsningarna finns att läsa på kommitténs hemsida <http://civvih.icomos.org/> och på mötets hemsida <http://www.civvihseoul2016.com/>